

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 80.868 van 10 juni 1999
in de zaak A. 74.797/VII-15.620.**

In zake : Astère LAVENT,
die woonplaats kiest bij
Advocaat D. MATTHYS,
kantoor houdende te GENT,
Sint-Annaplein 34

tegen :

de bestendige deputatie van de provincieraad
van OOST-VLAANDEREN.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Astère LAVENT op 26 juni 1997 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 30 april 1997 waarbij zijn beroep tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Deinze van 7 augustus 1973 tot weigering van de vergunning om aan de Nazarethsesteenweg te Deinze vijf mestvarkensstallen voor in het totaal 500 varkens te exploiteren, niet wordt ingewilligd en de beroepen weigeringsbeslissing wordt bevestigd;

Gelet op het arrest nr. 70.810 van 15 januari 1998 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien het verzoekschrift tot voortzetting van de procedure van 25 februari 1998;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 27 oktober 1998
die de neerlegging ter griffie van het verslag en van
het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste
memories;

Gelet op de beschikking van 31 maart 1999
waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 6 mei 1999;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter
M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat
D. MATTHYS, die verschijnt voor verzoeker, en van
Advocaat L. MARTENS, die verschijnt voor de verwerende
partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur
E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. De gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak de
volgende zijn :

1.1. De gegevens van de zaak tot aan het besluit
van de bestendige deputatie van de provincieraad van
Oost-Vlaanderen van 3 maart 1994 zijn in het arrest
nr. 53.993 van 22 juni 1995 als volgt verwoord :

"Overwegende dat de verzoekende partij op 14 mei 1973 een vergunningsaanvraag indient voor de exploitatie aan de Nazarethsesteenweg te Deinze van vijf mestvarkensstallen voor in het totaal 500 dieren; dat het college van burgemeester en schepenen van Deinze op 7 augustus 1973 de vergunning weigert, onder meer wegens 'de nabijheid van de bestaande woonkern en het hinderend karakter van dergelijke bedrijven'; dat de bestendige deputatie het hoger beroep van de verzoekende partij tegen die weigering een eerste maal afwijst op 23 november 1973, beslissing die door de Raad van State bij arrest nr. 17.762 van 9 augustus 1976 wordt vernietigd wegens een gebrek aan preciesheid in de motivering; dat de bestendige deputatie op 3 juni 1977 het hoger beroep een tweede maal afwijst; dat die beslissing wordt vernietigd bij het arrest nr. 21.192 van 21 mei 1981, opnieuw op grond van de niet afdoende motivering ervan; dat de bestendige deputatie op 14 december 1984 het hoger beroep een derde maal afwijst; dat deze beslissing wordt vernietigd bij het arrest nr. 32.698 van 1 juni 1989, onder meer omdat het motief met betrekking tot de mestafzet van de geplande inrichting deels als niet bewezen en deels als hypothetisch wordt bestempeld en de considerans in verband met het hinderen van de in de omgeving gesitueerde woonkern bij gebrek aan preciesheid evenmin afdoende wordt bevonden; dat op 28 oktober 1991 - nadat meer dan twee jaar is verlopen sinds het derde vernietigingsarrest - de verzoekende partij aan de Raad van State vraagt, eensdeels, dat die op grond van artikel 36 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de bestendige deputatie en het Vlaamse Gewest een dwangsom van 25.000 frank per dag zou opleggen tot over haar hoger administratief beroep tegen de weigeringsbeslissing van 7 augustus 1973 van het college van burgemeester en schepenen is beslist en, anderdeels, dat hij de 'stilzwijgende weigeringsbeslissing (en)' zou vernietigen; dat met zijn arrest nr. 38.802 van 20 februari 1992 de Raad van State ingaat op de eerste vordering en de bestendige deputatie een dwangsom van 25.000 frank per dag oplegt tot op de dag dat, ofwel de termijn is verstreken om een annulatieberoep in te dienen tegen de beslissing van de bestendige deputatie waarbij over het administratief beroep wordt beschikt, ofwel de betekening van het arrest houdende de verwerping van dat annulatieberoep heeft plaatsgehad; dat het arrest onder meer overweegt :

'Overwegende dat de bestendige deputatie opwerpt dat het te verlenen rechtsherstel niet de verplichting inhoudt de aanvraag per se in te willigen; dat nochtans moet worden vastgesteld dat de bestendige deputatie de aanvraag een eerste maal op onrechtmatige wijze heeft geweigerd nl. omdat slechts algemene en niet nader gepreciseerde gegevens de

weigering schraagden en omdat niet bleek welke de afstand is tot de andere bedrijven en de woonkern, en de ligging van die bedrijven en woonkern nochtans voor het bestuur van de stedenbouw geen beletsel waren geweest om een gunstig advies te verlenen en dit advies bij de beoordeling van de aanvraag had moeten worden betrokken (arrest nr. 17.762); dat vervolgens moet worden vastgesteld dat de bestendige deputatie een tweede maal op onrechtmatige wijze de vergunning heeft geweigerd, omdat zij uitgegaan was van een te grote capaciteit van de stallen, nl. 900 à 1000 varkens i.p.v. 500 (arrest nr. 21.192); dat tenslotte dient vastgesteld dat de derde weigering eveneens op onrechtmatig bevonden motieven berustte aangezien een probleem van afvoer van aal werd opgeworpen dat er geen bleek te zijn en aangezien niet was aangetoond dat de woonkern, welke niet op 100 meter, doch op 100 à 150 meter gelegen is, reeds fel zou zijn gehinderd door bestaande bedrijven; dat opvalt dat laatstbedoeld weigeringsmotief onrechtmatig werd bevonden vrijwel om dezelfde redenen als het weigeringsmotief van de eerste beslissing (arrest nr. 32.698); dat, nu gebleken is dat de Gemeenschapsminister van oordeel is dat niet voldoende gegevens over de stallen, de mestopslagplaatsen, de voedersilo's 'en andere noodzakelijke elementen' in het dossier van de aanvraag zouden voorhanden zijn, de vraag zich stelt, waarom, indien de vergunningaanvraag dan toch onvolledig bleek, op 30 november 1989 zonder meer werd geoordeeld dat het onderzoek de comodo et incommodo moest worden overgedaan; dat niet mag worden verondersteld dat nadat verzoekers aanvraag tot vijfmaal toe, namelijk eenmaal in eerste aanleg en viermaal in beroep werd onderzocht, nog wezenlijke aspecten van de aanvraag aan de aandacht van de adviserende en de vergunningverlenende overheden kunnen zijn ontsnapt; dat indien verzoekers aanvraag dan toch aangepast moet worden, bv. ingevolge de wijzigingen die sedert 1973 aan die reglementering werden aangebracht, het bestuur verzoeker daarin moet helpen i.p.v. hem af te wijzen; dat het arrest nr. 32.698 die weg reeds heeft getoond; dat de eerste verwerende partij het nodige dient te doen om de exploitatieaanvraag in overleg met Astère LAVENT waar nodig, aan te vullen, te verbeteren, of te vervolledigen;

Overwegende dat de eerste verwerende partij bovendien gewezen dient te worden op het bestaan van artikel 1 van het Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, luidens hetwelk zij enkel met het oog op het algemeen belang toezicht mag uitoefenen op het gebruik van eigendom; dat dezelfde verwerende partij zich in het licht van die verdragsbepaling dient af te vragen of zij door

haar onrechtmatig optreden verzoeker niet gedurende bijna 20 jaar heeft verhinderd zijn eigendomsrecht uit te oefenen'; dat de bestendige deputatie op 28 april 1992 het hoger beroep andermaal verworpt; dat van dit besluit de Raad van State bij arrest nr. 40.090 van 13 augustus 1992 de schorsing van de tenuitvoerlegging beveelt en het bij arrest nr. 42.085 van 25 februari 1993 vernietigt; dat laatstgenoemd arrest het middel gegrond verklaart volgens hetwelk het bestreden besluit het gezag van het gewijsde van het arrest nr. 38.802 van 20 februari 1992 miskent door op grond van een 'meer dan kunstmatige redenering' geen gevolg te geven aan de uit het arrest voortvloeiende verplichting om de verzoekende partij te helpen bij het aanpassen van haar aanvraag en in overleg met haar na te gaan of met het opleggen van de gepaste exploitatievoorwaarden toch geen vergunning kan worden verleend; dat op 3 maart 1994 het thans bestreden besluit wordt genomen : het hoger beroep wordt andermaal verworpen en het beroepen weigeringsbesluit van het college van burgemeester en schepenen wordt bevestigd".

1.2. Met het arrest nr. 53.993 van 22 juni 1995 vernietigt de Raad van State het deputatiebesluit van 4 maart 1994. Overwogen wordt dat in strijd met onder meer 's Raads arrest nr. 42.085 van 25 februari 1993, er zelden of nooit interactie is geweest tussen verzoeker en deskundigen van de verwerende partij : zo werd geen uitvoering gegeven aan de door het arrest opgelegde verplichting om verzoeker bij wijze van rechtsherstel, te helpen bij het zo optimaal mogelijk samenstellen van zijn aanvraagdossier.

1.3. Nadat de raadsman van verzoeker met een schrijven van 14 november 1995 de raadsman van de verwerende partij in gebreke heeft gesteld opdat die partij een nieuwe beslissing zou nemen, stuurt de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen op 7 december 1995 volgend schrijven naar verzoeker :

"Verwijzend naar het niet-vertrouwelijk schrijven dd. 14 november 1995 dat Uw raadsman D. MATTHYS ons

liet geworden, bevestigen wij U dat Uw dossier opnieuw in onderzoek is.

In verband met het bovenvermeld arrest, waarbij de Raad van State overweegt dat wij U 'bij wijze van rechtsherstel' moeten 'helpen bij het zo optimaal mogelijk samenstellen van uw aanvraagdossier', bevestigen wij hiermede U daartoe alle hulp te zullen verlenen.

Daarom vernamen wij graag hoe U Uw dossier zo optimaal mogelijk wenst samengesteld te zien.

Graag kregen wij een antwoord op deze vraag binnen de 14 dagen".

1.4. Met een schrijven van 2 januari 1996 wijst verzoeker er op dat de reeds tussengekomen arresten van de Raad van State voldoende duidelijk zijn en dat zij de verwerende partij ongetwijfeld in de mogelijkheid stellen om te zorgen voor het verlenen van het rechtsherstel dat in een annulatiearrest besloten ligt. Verzoeker vraagt "dat de arresten van de Raad van State zowel naar de letter als naar de geest correct zouden worden nageleefd bij het samenstellen van het dossier ter voorbereiding van de te treffen beslissing".

Verzoeker stelt nog : "Uiteraard ben ik steeds bereid op al uw eventuele concrete vragen te antwoorden en U de informatie te verschaffen die U zou verlangen".

1.5. Op 5 februari 1996 richt de bestendige deputatie een schrijven aan het "college van deskundigen" onder voorzitterschap van prof. VAN LANGENHOVE. In het schrijven worden de belangrijkste consideransen van het arrest nr. 53.993 van 22 juni 1995 geciteerd en stelt de bestendige deputatie dat zij al het mogelijke wil doen om het arrest uit te voeren. Zij wijst er op dat verzoeker reeds werd aangeschreven met de mededeling dat de bestendige deputatie hem alle hulp wil verlenen om hem "bij wijze van rechtsherstel te helpen bij het zo optimaal mogelijk samenstellen van zijn aanvraagdossier"; tevens voegt zij het antwoord van de heer LAVENT bij haar schrijven.

De bestendige deputatie betoogt tenslotte wat volgt :

"In het kader daarvan, en onder verwijzing naar de U bekende dossiergegevens, verzoekt de Bestendige Deputatie Uw College van Deskundigen te willen nagaan in hoeverre de aanvraag van de heer LAVENT dd. 14 mei 1973 (bijlage 5) bij wijze van rechtsherstel kan aangepast worden binnen het kader van de huidige wetgeving en reglementering (in casu de nieuwe Vlare II).

Uw onderzoek moet het ons dan mogelijk maken een nieuwe onderbouwde beslissing te nemen.

Wij zouden het op prijs stellen mocht U daartoe, tot waarborg van het contradictoir karakter van de behandeling van het dossier, een vergadering beleggen waarop de heer LAVENT, die zich bereid verklaarde alle hem gestelde concrete vragen te beantwoorden en de informatie te verschaffen die U zou verlangen, zou worden uitgenodigd, samen met een vertegenwoordiging van het provinciaal bestuur.

Een copie van dit schrijven wordt overgemaakt aan de heer LAVENT".

1.6. In uitvoering van de bovenvermelde opdracht wordt door het college van deskundigen een vergadering gepland die zou doorgaan op 11 april 1996, waarop naast de deskundigen ook verzoeker en zijn raadsman en het provinciebestuur en zijn raadsman werden uitgenodigd.

Op vraag van verzoekers raadsman wordt die vergadering uitgesteld.

In afwachting van een nieuwe datum werkt het college van deskundigen aan een tekst waarin wordt nagegaan op welke wijze verzoeker op het bewuste perceel een varkensstal zou kunnen uitbaten binnen het kader van de huidige wetgeving en reglementering, en zulks in het kader van de door de bestendige deputatie nagestreefde interactie.

Die "discussietekst ter voorbereiding van het overleg in de zaak LAVENT" wordt ter nazicht en ter discussie op 9 juli 1996 door het college van deskundigen verspreid onder alle betrokken partijen.

In die tekst wordt stilgestaan bij de voorgeschiedenis van de zaak en onder meer bij 's Raads

arresten, wordt de aanvraag getoetst aan het Vlarem I en aan het Vlarem II, wordt onderzocht hoe de aanvraag eventueel zou kunnen worden aangepast opdat ze aan het Vlarem II zou voldoen en worden er verschillende scenario's uitgewerkt voor de hypothese dat de inrichting niet als een nieuwe inrichting zou worden beschouwd.

Tevens wordt de aanvraag aan het mestdecreet getoetst en worden verschillende mogelijkheden onderzocht.

Tenslotte wordt er een samenvatting gegeven die als volgt luidt :

"1. De voorwaarden waaronder volgens VLAREM een vergunning mogelijk is, werden opgesomd.

2. Indien de aanvraag niet als een nieuwe inrichting beschouwd zou worden, dan dient volgens de deskundigen de aanvraag nog wel te voldoen aan de huidige stand van techniek en de huidige kennis in verband met milieuhygiëne. De technische maatregelen waaraan een nieuwe inrichting op dit moment moet voldoen, dienen volgens de deskundigen ook toegepast op deze aanvraag. De deskundigen suggereren twee mogelijke scenario's die hierbij kunnen gevolgd worden en nodigen de heer LAVENT uit hierover in dialoog te treden. De deskundigen zijn bereid verdere technische steun te verlenen.

3. De deskundigen hebben enkel rekening gehouden met economisch zinvolle voorstellen. Dit betekent concreet dat ten eerste het aantal dieren niet verminderd wordt en ten tweede afgestapt wordt van het voorstel met vijf afzonderlijke stallen.

4. De voorwaarden waaraan volgens het mestdecreet moet worden voldaan voor het verschaffen van een positief advies over vergunningverlening werden opgesomd.

5. De beoordeling van mogelijke hinder, die in de specifieke situatie eventueel zou optreden, kan pas gebeuren nadat er duidelijkheid bestaat over de concrete technische uitvoeringswijze".

1.7. Op 4 december 1996, dit na een nieuw uitstel, grijpt dan een vergadering plaats met de deskundigen, vertegenwoordigers van het provinciebestuur, de raadslieden van de betrokken partijen en verzoeker zelf.

Blijkens de uitnodigingsbrief is het doel van die vergadering "om aan de hand van deze bespreking

(van de discussietekst), de deskundigen toe te laten de opdracht van het provinciebestuur uit te voeren".

In het verslag van de vergadering staat onder meer te lezen wat volgt :

"De voorzitter verwijst naar het doel van de vergadering, zoals ook aangegeven in de uitnodiging, en legt er de nadruk op dat het enige agendapunt de bespreking is van de discussietekst die door de deskundigen werd voorbereid en die aan alle partijen in juli 1996 werd toegestuurd. Vermits het document reeds verschillende maanden in het bezit is van alle partijen wordt het niet nodig geacht de tekst nog voorafgaandelijk toe te lichten. De voorzitter nodigt mr. MATTHYS en dhr. LAVENT uit de dialoog over de discussietekst te openen om aldus tot een interactie te komen.

Hierop leest mr. MATTHYS een tekst voor waarin hij zijn algemene visie geeft op de zaak LAVENT. Hierbij noemt mr. MATTHYS de vergadering onder andere een 'schijnvertoning'. Dhr. LAVENT sluit zich aan bij het betoog van mr. MATTHYS en voegt daar zijn persoonlijke visie aan toe. Hierbij doet dhr. LAVENT zowel over het provinciebestuur Oost-Vlaanderen als over de deskundigen uitermate beledigende uitspraken.

De voorzitter acteert wat gezegd werd, merkt op dat het niet om een 'hoorzitting' gaat maar dat het integendeel de bedoeling is om tot een dialoog te komen en stelt vast dat deze tussenkomsten geen concrete elementen aanbrengen i.v.m. het agendapunt van de vergadering. Daarop vraagt de voorzitter opnieuw of mr. MATTHYS of dhr. LAVENT willen overgaan tot een dialoog met de deskundigen over de voorliggende discussietekst. Dit blijkt niet het geval te zijn.

De voorzitter stelt vast dat het beoogde doel van de vergadering niet kan bereikt worden en dat er evenmin interactie mogelijk blijkt omdat noch mr. MATTHYS noch dhr. LAVENT een dialoog met de deskundigen wensen aan te gaan en sluit de vergadering om 15h45".

1.8. In een brief van 10 december 1996 schrijft verzoekers raadsman aan de raadsman van de verwerende partij dat verzoeker van oordeel is "dat zeker moet worden uitgegaan van de idee dat een billijke vergoeding moet worden toegekend voor zowel de materiële als de morele schade die hij tot op heden gedurende meer dan 23 jaar heeft geleden" en dat het schrijven "enkel tot doel (heeft) (...) een poging te ondernemen om de over-

heid of overheden die tot verlening van rechtsherstel zijn gehouden een hand te reiken en ze de mogelijkheid te bieden de impasse te overbruggen waarin zij naar hun mening terechtkomen indien zij de verplichting tot verlenen van rechtsherstel in natura moeten naleven".

De verwerende partij laat daarop haar raadsman weten dat "(het) evident (is) dat de Bestendige Deputatie geen onderhandelingen over schadevergoedingen van welkdanige aard ook kan in overweging nemen, vermits ons bestuur geen schuldig handelen erkent of kan ten laste gelegd worden".

1.9. Op 8 januari 1997, na ontvangst van het verslag van de vergadering van 4 december 1996, schrijft verzoekers raadsman een brief naar de voorzitter van het college van deskundigen waarin onder meer te lezen staat wat volgt :

"Op vraag van de Voorzitter van het College van deskundigen of het nog zin had de medegedeelde discussietekst te bespreken, is nooit afwijzend geantwoord. Alleen is door mij met het akkoord van cliënt gezegd dat de stellingname van de experts en van de Provincie over de door mij voorgelezen tekst primeerde en van primordiaal belang was om te weten of daadwerkelijk tot interactie kon worden gekomen".

Bij die brief voegt verzoeker een kopie van de tekst voorgelezen op de vergadering van 4 december 1996. Die tekst luidt als volgt :

- "- Geconfronteerd met het zoveelste arrest van de Raad van State beslist de Deputatie eens te meer een hoorzitting te houden.
- De overtuiging van cliënt, die ik hier verkondig en verdedig, is dat alle aanwezigen op deze vergadering goed weten dat de door Dhr. LAVENT aangevraagde vergunning hem nooit meer zal worden afgeleverd.
Voor Dhr. LAVENT komt bij de louter juridisch-technische overwegingen nog de bijkomende overweging dat hij intussen ruim 23 jaar ouder is, en een leeftijd bereikt waaraan investeren in een landbouwbedrijf niet zeer zinvol meer kan zijn.

- De Bestendige Deputatie en de Provincie weten dat. Zij weten eveneens, of horen toch te weten nu ze daaromtrent door hun raadsman ongetwijfeld perfect zijn voorgelicht, dat een annulatiearrest het verlenen van rechtsherstel impliceert, m.a.w. in zich sluit.
- Met al deze wetenschap als achtergrond meen ik namens Dhr. LAVENT geen verkeerde woordkeuze te doen wanneer ik daaruit besluit dat deze vergadering niets meer is dan een schijn-vertoning om niet te zeggen een schijn-heiligheid. Ook de Raad van State heeft dit in zijn laatste arrest duidelijk op de regels laten verstaan.
Op deze vergadering wordt immers niet gezocht naar de adequate vorm van zonder twijfel te verlenen rechtsherstel.
Alleen wordt een (wellicht zeer dure) vertoning opgezet om eens te meer een nieuw besluit uit te lokken dat Dhr. LAVENT ertoe zal verplichten alweer naar de Raad van State te gaan en zodoende (en ook anderszins) aan iedereen duidelijk te maken dat hem geen rechtsherstel wordt verleend.
- Dhr. LAVENT is niet gediend met (overigens weinig spitsvondige) juristerijen : Wat duidelijk is, en door niemand wordt ontkend, is dat hem rechtsherstel moet worden verleend ter rechtzetting van de 23 jaar lang gepleegde fouten.
Wil de Deputatie nu de discussie blijven voeren dat niet zij maar het Vlaams Gewest hiervoor (juridisch) de verantwoordelijkheid draagt, dan is dat haar volste recht.
Het is echter niet haar recht deze discussie uit te putten op de lasten van en ten koste van Dhr. LAVENT.
Een openbaar bestuur heeft de rechtsplicht zich zorgvuldig en behoorlijk te gedragen naar haar burgers toe.
Het juridisch dispuut dat wordt geënceneerd (of gevoerd) schaadt de rechtmatige belangen en aanspraken van Dhr. LAVENT.
Dergelijke houding is manifest foutief, want onbehoorlijk, onredelijk, onzorgvuldig en onfatsoenlijk.

- De conclusie van dit alles is eenvoudig :
 - * Dhr. LAVENT eist een onmiddellijk en correct rechtsherstel, zonodig bij equivalent.
 - * Dhr. LAVENT dringt er bij de Minister op aan dat de nu reeds meer dan 44 miljoen bedragende dwangsom onverwijld wordt ingevorderd.
- De kern van het ganse probleem, en de vraag die nu reeds zo vaak werd gesteld is of de overheid het recht heeft om terwille van al dan niet gerechtvaardigde juridische twistpunten een rechtsonderhorige, die zonder enige vorm van discussie recht heeft op rechtsherstel na jaren lang begane fouten, schaamteloos in de kou te laten staan";

1.10. Op 7 maart 1997 wordt het "verslag van de activiteiten van het college van deskundigen in de zaak LAVENT - provinciebestuur Oost-Vlaanderen" afgerond. Na de situering van de opdracht en het chronologisch overzicht van de activiteiten wordt volgend advies geformuleerd :

"Voorafgaandelijk dient de opmerking gemaakt te worden dat de deskundigen hebben moeten vaststellen dat na twee vergaderingen te hebben moeten verdagen, het ook tijdens de derde vergadering niet mogelijk is geweest in discussie te treden met de partij van de aanvrager, met als gevolg dat de visie van de aanvrager niet gekend is over eventuele technische modaliteiten van de aanpassing van de aanvraag binnen het kader van de huidige wetgeving en reglementering.

Verder kan uit de door de deskundigen voorbereide discussietekst afgeleid worden dat :

(i) de aangevraagde inrichting ook volgens titel I van het VLAREM beschouwd moet worden als een ingedeelde inrichting, klasse 2;

(ii) indien de regelgeving van titel II van het VLAREM van toepassing zou zijn op het bedrijf, is vergunningverlening niet mogelijk onder meer wegens artikel 5.9.3.1. (de inrichting is te beschouwen als een 'nieuwe' inrichting);

(iii) indien de aanvraag niet als een 'nieuwe' inrichting in het kader van titel II van het VLAREM beschouwd zou moeten worden, dan nog dient volgens de deskundigen de aanvraag wel te voldoen aan de huidige stand van techniek en de huidige kennis in verband met milieuhygiëne. De technische maatregelen waaraan een nieuwe inrichting moet voldoen, dienen volgens de deskundigen ook toegepast te worden op deze aanvraag. De deskundigen hebben twee mogelijke scenario's gesuggereerd die hierbij gevolgd zouden kunnen worden, doch kennen hierover, om hogergenoemde

redenen, de visie van de heer LAVENT niet. Het is evenwel duidelijk dat hierbij noodzakelijkerwijze technische aanpassingen voorgesteld worden die leiden tot een afwijking van de oorspronkelijk beschreven aanvraag (o.a. het gebruik van één stal met laterale gang in plaats van vijf afzonderlijke stallen).

(iv) Ook de voorwaarden waaraan de aangevraagde inrichting zou moeten voldoen binnen het mestdecreet, werden in de discussietekst opgenomen.

Volgens het bijgevoegde advies van de Vlaamse Landmaatschappij, dat krachtens artikel 5.9.3.1. van titel II van het VLAREM vereist zou zijn indien de VLAREM-reglementering toegepast zou moeten worden op deze aanvraag, blijkt dat de aangevraagde inrichting niet voldoet aan de definitie van 'bestaande vee-teeltinrichting' noch aan deze van 'bestaande landbouwinrichting', en dat zowel voor wat de definities van het mestdecreet als de definities van titel II van het VLAREM betreft.

Verder geeft de Vlaamse Landmaatschappij nog volgend, niet bindend advies in haar schrijven van 27.06.96. Ze is van oordeel dat, rekening houdend met de regelgeving van het mestdecreet, de aangevraagde vergunning tevens dient geweigerd te worden.

Het College van deskundigen wenst bovendien nog op te merken dat, los van de uiteindelijke juridische besluitvorming, zij van oordeel is dat de inplanting van de aangevraagde inrichting negatief geadviseerd dient te worden. De deskundigen hernemen hun advies van 16 juli 1993 en benadrukken dat, zelfs indien geavanceerde maar economisch niet haalbare technieken gebruikt zouden worden, de ruimtelijke scheiding van een vleesvarkensstal (500 dieren) met de twee dichtstbijgelegen woningen nog te gering is om abnormale burenhinder te voorkomen".

1.11. Met een brief van 27 maart 1997 worden verzoeker en diens raadsman ervan op de hoogte gebracht dat de bestendige deputatie uitspraak zal doen over het beroep van Astère LAVENT tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 7 augustus 1973, en wordt hen medegedeeld dat zij desgewenst hun standpunt in de zitting van 10 april 1997 kunnen komen toelichten.

1.12. In een brief van 3 april 1997, gericht aan de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, doet verzoekers raadsman nog gelden : "Indien de Deputatie zich bewust zou willen zijn van haar rechtsplicht om aan

cliënt rechtsherstel te verlenen, zou zij zoals het een openbaar bestuur past het initiatief kunnen nemen om cliënt in zijn vraag tot vergoeding bij equivalent tegemoet te treden".

1.13. Op 10 april 1997 heeft dan de "interactie-vergadering" plaats.

Uit het verslag van die vergadering blijkt dat volgens verzoekers raadsman verzoeker "aanspraak (kan) maken op een vergoeding en (...) bereid (is) op die wijze een kruis te maken over het verleden".

Voorts staat in het verslag te lezen :

"Op de vraag van de Heer Gouverneur of er verder geen concrete problemen toe te voegen zijn wat betreft de vergunningsaanvraag van de Heer LAVENT, antwoordt Meester MATTHYS dat het deskundig verslag en de milieuwetgeving zijn wat ze zijn, en dat zij aangeven dat puur technisch en economisch de gevraagde exploitatie niet rendabel is. Vervolgens vraagt hij zich af hoever de functie van de terugwerkende kracht van een arrest van de Raad van State reikt. Moet men zich niet volledig terugplaatsen in de tijd, in 1973 en uitgommen wat er nadien is gebeurd?".

Uit hetzelfde verslag blijkt dat verzoeker heeft uiteengezet waarom hij varkens wil kweken : hij wil vooral op een ecologisch verantwoorde wijze gezonde dieren kweken die niet platgespoten worden met allerlei produkten. Hij stelt ook :

"De Heer LAVENT verzet er zich tegen dat de professoren de economie in zijn kweekstelsel willen binnenbrengen. Hij wil niet 1 stal voor 500 varkens, maar 5 stallen van 100 varkens, waarvan er 4 zijn bezet".

Met een brief van 29 april 1997 maakt verzoekers raadsman nog enkele kleine opmerkingen bij dit verslag.

1.14. Op 30 april 1997 wordt de thans bestreden beslissing genomen;

2. De gegrondheid van het beroep.

2.1.1. Overwegende dat verzoeker als eerste middel de miskennis aanvoert van het gezag van gewijsde van de arresten nrs. 32.698, 38.802, 42.085, 49.647 en 53.993 doordat er opnieuw geen interactie is geweest tussen verzoeker en de vertegenwoordigers van de verwerende partij of de deskundigen; dat hij betoogt dat er van de aanvulling, verbetering of vervollediging van zijn aanvraag in overleg geen sprake is geweest, dat hij niet werd geholpen om na te gaan of de vergunning toch niet zou kunnen worden verleend, dat de verwerende partij geweigerd heeft de vraag te onderzoeken of de weigeringsbeslissing het gevolg was van de in de loop van de procedure met de jaren steeds strenger wordende reglementering; dat hij nog doet gelden dat de verwerende partij de kwestie van de terugwerkende kracht van de annulatiearresten niet heeft uitgediept; dat hij desbetreffend betoogt :

"Zelfs indien het zo zou zijn dat verweerster niet meer het recht zou hebben om deze retroactiviteit zodanig fictief te laten werken dat hem op vandaag niet meer in dezelfde voorwaarden een vergunning kan worden verleend dan in 1973, dan nog was het niettemin de plicht van verweerster te onderzoeken hoe met maximale eerbiediging van dit principe van retroactiviteit kan worden gehandeld.

Waarom heeft verweerster dan niet in een eerste fase haar onderzoek gedaan met inachtneming van de toentertijd bestaande feitelijke gegevens en rekening houdend met de alsdan bestaande wettelijke en reglementaire bepalingen ?

Zij kon dan haar beslissing - die alsdan onder die voorwaarden ongetwijfeld een vergunningsbeslissing had moeten zijn - desnoods koppelen aan een aantal beperkende voorwaarden die het resultaat zijn van sedert die datum tot stand gekomen feitelijke toestanden (al dan niet regelmatig gecreëerd) en nieuwe meer restrictieve exploitatievoorwaarden ingevolge de Vlaamse reglementering, het Mestdecreet e.d.m.

Zij zou dan tegelijkertijd de vraag hebben moeten onderzoeken of het mogelijk is dat verzoeker, indien hij zoals het hoorde in 1973 zijn vergunning had afgeleverd gekregen, in 1997 zou onderworpen zijn geweest aan en beperkt door alle bepalingen die thans als weigeringsredenen door de deskundigen worden opgegeven. Indien hierop immers een negatief antwoord moet worden gegeven, wordt daarmee eens te meer de

onregelmatigheid van de thans getroffen weigeringsbeslissing aangetoond";

dat hij daaraan toevoegt zich bewust te zijn van de feitelijke onmogelijkheid om de retroactieve werking van een annulatiearrest op absolute wijze toegepast te zien, maar dat de regel evenwel is dat deze retroactiviteit op maximale wijze moet worden betracht, hetgeen niet is gebeurd;

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij als volgt antwoordt :

"Op basis van de in het arrest nr. 53.993 van 22 juni 1995 opgenomen considerans heeft de Bestendige Deputatie bij brief van 7 december 1995 aan de Heer LAVENT bevestigd alle hulp te willen verlenen om hem bij wijze van rechtsherstel te helpen bij een zo optimaal mogelijk samenstellen van zijn aanvraagdossier.

Op de vraag hoe hij zijn dossier zo optimaal mogelijk wenste samengesteld gezien antwoordde de Heer LAVENT in zijn brief van 2 januari 1996 eerder vaag steeds bereid te zijn op alle eventuele concrete vragen te antwoorden en de informatie te verschaffen die wij zouden verlangen.

De Bestendige Deputatie is van oordeel dat het feit dat het bestuur met de verzoeker overleg moet plegen of hem moet helpen niet impliceert dat de verzoeker er kan mee volstaan een passieve houding aan te nemen. Er kan integendeel worden verwacht dat de verzoeker zelf gegevens aanbrengt die hij nuttig acht.

De opdracht die het College van Deskundigen met brief van 5 februari 1996 werd toevertrouwd, beperkte zich niet tot het verlenen van een advies; het College werd, onder verwijzing naar het arrest van 22 juni 1995, gevraagd te willen nagaan in hoeverre de vraag van de Heer LAVENT dd. 14 mei 1973 bij wijze van rechtsherstel kan aangepast worden binnen het kader van de huidige wetgeving en reglementering.

Dit onderzoek moest de basis vormen voor de tot stand te brengen interactie.

Tussen april en november 1996 bleek het onmogelijk deze interactie tot stand te brengen (zie : feitenrelaas).

De vergadering van 4 december 1996 op basis van een objectieve discussietekst van het College van Deskundigen, liep uit op een mislukking, omdat er in hoofde van verzoeker geen bereidheid was om, desgewenst bijgestaan door technische deskundigen, de discussie ten gronde te voeren.

In een poging om de gevraagde interactie alsnog tot stand te brengen werd de Heer LAVENT dan uitge-

nodig naar de zitting van de Bestendige Deputatie op 10 april 1997. Het verslag van deze 'interactievergadering' is opgenomen in het dossier.

Op 30 april 1997 neemt de Bestendige Deputatie dan, na zorgvuldige afweging en motivering, de thans aangevochten beslissing. Zij is van oordeel dat zij op deze wijze conform aan het gezag van gewijsde van de diverse arresten heeft gehandeld.

De door verzoeker opgeworpen grief als zou de Bestendige Deputatie de kwestie van de retroactiviteit van de annulatiearresten niet onderzocht hebben en eigenlijk de weigering zou steunen op de gewijzigde verstrengde regelgeving houdt geen steek, vermits, in navolging van het verslag van het College van Deskundigen, in het aangevochten besluit, na toetsing van de inderdaad nieuwe regelgeving, wordt geconcludeerd dat, zelfs indien geavanceerde maar economisch niet haalbare technieken gebruikt zouden worden, de ruimtelijke scheiding van een vleesvarkensstal met de twee dichtstbijgelegen woningen nog te gering is om abnormale burenhinder te voorkomen.

Het eerste middel is dan ook niet gegrond";

2.1.3. Overwegende dat in zijn memorie van wederantwoord, na ontvangst van het schorsingsarrest nr. 70.810 waarin onder meer werd gewezen dat verzoeker het decisief weigeringsmotief gestoeld op artikel 34, § 5, van het meststoffendecreet niet betwist, verzoeker doet gelden wat volgt :

"Wat verzoeker evenwel blijft betwisten, is dat verwerende partij het recht zou hebben gehad deze gewijzigde reglementering op de situatie van verzoeker van toepassing te maken, gelet op de principiële retroactieve werking van een annulatie, uitgesproken door de Raad van State.

Noch door het college van deskundigen, noch door verwerende partij die nochtans op expliciete wijze werd gewezen op de problematiek van de retroactieve werking, noch in het schorsingsarrest werd rekening gehouden met art. 33, §1, 2° lid van het mestdecreet, dat het principe bevat dat geen milieuvergunningen meer mogen worden verleend waarvoor de aanvraag werd ingediend na 30.12.95. Zie art. 11 van het Besluit van de Vlaamse Regering dd. 20.12.95 tot uitvoering van de artt. 33 en 34 van het decreet van 23.01.91 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, dat luidt :

'Dit besluit is niet van toepassing op de vergunningsaanvragen waarvan de datum van ontvankelijkheid en volledigheidsverklaring ligt vóór de inwerkingtreding van dit besluit'.

Welnu, het lijkt geen twijfel dat de aanvraag dateert van lang vóór 30.12.95 : de retroactiviteit van de uitgesproken annulaties brengt ons steeds terug naar de oorspronkelijke vergunningsaanvraag van 1973.

De deskundigen en de verwerende partij konden dus onmogelijk bepalingen van het meststoffendecreet en de beletselen die daaruit voortspruiten in aanmerking nemen om aan verzoeker de door hem beoogde vergunning te weigeren";

2.1.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie er bij blijft dat er geen interactie is geweest hetgeen zou blijken uit een niet "afgestreden" persbericht verschenen vóór de vergadering van 4 december 1996 met de deskundigen waarin met zoveel woorden te lezen stond dat de beslissing reeds vaststond alsook uit het gegeven dat de weigeringsbeslissing werd genomen op 30 april 1997, dit is de dag waarop de verwerende partij de opmerkingen van verzoeker op het verslag over de interactievergadering zou hebben ontvangen; dat hij zich afvraagt wat de zin is van het opleggen bij arrest van interactieve handelingen wanneer ze concreet toch niet tot het verlenen van een vergunning kunnen leiden; dat, wat de kritiek in de memorie van wederantwoord gegeven op de toepassing van het meststoffendecreet op zijn vergunningsaanvraag betreft, verzoeker betoogt dat het niet gaat om een nieuw middel, maar om een concrete toelichting bij het eerste middel en dat zelfs, zo er van een nieuw middel sprake zou zijn, dat middel ontvankelijk is vermits het de openbare orde raakt gelet op de strafsancties opgelegd bij artikel 33 van dat decreet;

2.1.4.1. Overwegende dat uit 's Raads arresten ten gronde nrs. 32.698, 38.802 en 42.085 kan worden afgeleid dat de verwerende partij ter uitvoering van die arresten en ter eerbiediging van het gezag van gewijsde, bij wijze van rechtsherstel op basis van een interactie verzoeker diende te helpen bij het zo optimaal mogelijk samenstellen van zijn aanvraagdossier en dat zij diende na te gaan of de gevraagde vergunning mits het opleggen

van de gepaste exploitatievoorwaarden toch niet kon worden verleend; dat het gezag van gewijsde van een annulatiearrest van de Raad van State moet worden gezien binnen het raam van de op het ogenblik van de bestreden vernietigde beslissing vigerende wetgeving en reglementering; dat de Raad van State nooit heeft gewezen dat de interactie diende te leiden tot het verlenen van een vergunning in strijd met de reglementering die op het ogenblik van de heroverweging moest worden toegepast; dat de arresten waarvan verzoeker het gezag van gewijsde geschonden acht ook nergens opleggen dat de vergunningsaanvraag moet worden onderzocht met inachtneming van de reglementering die van toepassing is op de datum van de aanvraag; dat, integendeel, het arrest nr. 38.802 expliciet overweegt "dat indien verzoekers aanvraag dan toch aangepast moet worden, b.v. ingevolge de wijzigingen die sedert 1973 aan die reglementering werden aangebracht, het bestuur verzoeker daarin moet helpen i.p.v. hem af te wijzen"; dat bij een heroverweging van de vergunningsaanvraag na annulatie de vergunningverlenende overheid gehouden is de reglementering toe te passen die geldt op het ogenblik van de nieuwe uitspraak; dat verzoeker dan ook ten onrechte stelt dat de verwerende partij zich bij haar herbeoordeling diende te laten leiden door de ten tijde van de eerste vernietigde beslissing bestaande wettelijke en reglementaire bepalingen;

2.1.4.2. Overwegende dat uit het sub 1.5. tot 1.13. weergegeven feitenrelaas blijkt dat de verwerende partij wel degelijk diverse pogingen tot interactie heeft ondernomen, dit op basis van een discussietekst waarin verschillende hypothesen in verband met verzoekers vergunningsaanvraag aan bod kwamen; dat, evenwel, in die discussietekst onder meer reeds gewag werd gemaakt van het decreet van 20 december 1995 tot wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (meststoffendecreet) in voege getreden op 1 januari

1996, dus na het laatste schorsingsarrest nr. 53.933 van 22 juni 1995; dat alzo expliciet artikel 34, § 5 van voornoemd decreet werd geciteerd dat bepaalt : "Uitgezonderd in geval van verplaatsing van een bestaand gezinsveeteeltbedrijf mag voor een nieuwe inrichting geen milieuvergunning verleend worden met betrekking tot de diersoorten vermeld in artikel 5"; dat uit volgende overwegingen van de bestreden beslissing blijkt dat de vergunning onder meer werd geweigerd omdat het meststoffendecreet, zoals gewijzigd bij decreet van 20 december 1995 en zijn uitvoeringsbesluit van 20 december 1995, niet toeliet de gevraagde vergunning te verlenen :

"Overwegende dat de deskundigen overgingen tot de toetsing van de aanvraag aan het decreet van 20-12-1995 tot wijziging van het decreet van 23-01-1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (het Mestdecreet), voor wat de meer technische aspecten betreft;

Overwegende dat het mestdecreet in twee verschillende regelingen voorziet, al naargelang bepaalde vastgelegde maxima van mineralenproductie in Vlaanderen overschreden zijn of niet; dat de algemene regels betreffende het vergunningenbeleid opgenomen zijn in de artikelen 33 en 34 van het mestdecreet en verder gespecificeerd worden in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 20-12-1995;

Overwegende dat de deskundigen de mineralenproductie op het moment van de aanvraag berekenden aan de hand van de cijfers van de landbouwtelling van 15-05-1973; dat, na vergelijking van de hierin opgesomde diercategorieën met de diercategorieën opgesomd in artikel 5 van het mestdecreet, is vastgesteld dat de totale N- en P₂O₅-productie in de provincies Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen en Brabant (dus : in het huidige Vlaamse en Brusselse Gewest en de provincie Waals-Brabant) in 1973 beneden de drempel van art. 33 van het mestdecreet lag; dat immers voor P₂O₅ de vastgestelde drempel op 75 miljoen kg per jaar ligt, terwijl de produktie in 1973 berekend werd als ongeveer 65,4 miljoen kg; dat voor N de norm op 169 miljoen kg per jaar ligt terwijl de produktie in 1973 149,3 miljoen kg bedroeg;

Overwegende dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor het bekomen van een milieuvergunning vermeld in art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van de artikelen 33 en 34 van

het decreet van 23-01-1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, zodat geen vergunning kan worden verleend, noch voor een gezinsveeteeltbedrijf, noch voor een niet-gezinsveeteeltbedrijf;

Overwegende dat in het geval dat de aanvraag volgens de huidige situatie zou behandeld worden, nl. bij overschrijding van de vastgestelde maximale mineralenproductie in het Vlaamse Gewest, de vergunningsaanvraag zou moeten passen binnen één van de mogelijkheden die voorgesteld worden in art. 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van de artikelen 33 en 34 van het decreet van 23-01-1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen;

Overwegende dat krachtens art. 34 par. 5 de volgende algemene regel geldt : 'Uitgezonderd in geval van verplaatsing van een bestaand veeteeltbedrijf mag voor een nieuwe inrichting geen milieuvergunning verleend worden met betrekking tot de diersoorten vermeld in artikel 5';

Overwegende dat het Mestdecreet volgens het advies van het College van Deskundigen bijgevolg niet toelaat dat een vergunning voor de gevraagde inrichting wordt verleend aangezien aan geen enkele voorwaarde wordt voldaan";

2.1.4.3. Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift die decisieve weigeringsmotieven, hem bekend op het ogenblik van het indienen van zijn verzoekschrift, op zich niet betwist; dat voor het eerst in de memorie van wederantwoord, na kennis te hebben genomen van het schorsingsarrest nr. 70.810 van 15 januari 1998 verzoeker doet gelden dat de verwerende partij ten onrechte geen rekening heeft gehouden met artikel 33, § 1, 2° lid van het meststoffendecreet en met artikel 11 van het zogenaamde vergunningenbesluit van 20 december 1995; dat verzoeker in zijn laatste memorie ten onrechte doet gelden dat hij die grief reeds in zijn verzoekschrift had aangevoerd; dat, immers, in dat verzoekschrift verzoeker in essentie de schending van het gezag van gewijsde van bepaalde arresten van de Raad van State aanvoerde doordat er geen interactie zou zijn geweest tussen verzoeker en vertegenwoordigers van de verwerende partij of de deskundigen en doordat bij de heroverweging van zijn vergunningsaanvraag de reglementering van 1973 diende te worden toegepast of

alleszins zoveel als mogelijk om reden van de retroactieve werking van annulatiearresten; dat in dergelijke argumentatie onmogelijk de grief kan worden ontwaard dat het meststoffendecreet en het vergunningenbesluit, inzonderheid de daarin vervatte overgangsregeling, niet correct zou zijn toegepast; dat het betoog van verzoeker dat het om een middel van openbare orde zou gaan, daar de miskennis van het meststoffendecreet "door strafsancties wordt gepenaliseerd" evenmin opgaat; dat, immers, de in artikel 37 van het meststoffendecreet opgenomen strafbepalingen niet slaan op de artikelen 33 en 34 van dat decreet; dat er geen redenen voorhanden zijn op grond waarvan tot het openbare orde karakter van evengenoemde bepalingen zou moeten worden besloten; dat bovendien in ondergeschikte orde wordt vastgesteld dat het in de memorie van wederantwoord aangevoerd middel ongegrond is om volgende redenen :

Artikel 2, 5°, van het meststoffendecreet van 23 januari 1991 geeft voor een "nieuwe inrichting" volgende definitie : "een inrichting waarvan voor wat betreft het aanslagjaar 1993, voor 29 september 1993 geen aangifte werd gedaan bij de Mestbank".

Verzoeker die geen varkenshouderij mocht exploiteren daar hij daartoe geen vergunning had, heeft vóór 29 september 1993 geen aangifte gedaan bij de Mestbank. Zijn geplande inrichting dient dus binnen het raam van het meststoffendecreet als een nieuwe inrichting te worden beschouwd.

Artikel 34, § 5, van het meststoffendecreet, zoals gewijzigd bij decreet van 20 december 1995 bepaalt : "Uitgezonderd in geval van verplaatsing van een bestaand gezinsveeteeltbedrijf mag voor een nieuwe inrichting geen milieuvergunning verleend worden met betrekking tot diersoorten vermeld in artikel 5".

Krachtens artikel 33 van hetzelfde decreet is evengeciteerde bepaling in werking getreden op 1 januari 1996. Dit houdt in dat op datum van de bestre-

den beslissing, die dateert van na 1 januari 1996 aan verzoeker geen milieuvergunning voor zijn nieuwe inrichting meer kon worden verleend.

De verwijzing door verzoeker, enerzijds naar artikel 33, § 1, 2e lid, van het meststoffendecreet, anderzijds naar artikel 11 van het zogenaamde vergunningenbesluit van 20 december 1995 doet aan dat standpunt geen afbreuk om volgende redenen :

Artikel 34, § 5, omvat een algemene regel inzake het verlenen van vergunningen.

Artikel 33, § 1, omvat een uitzonderingsregeling die geldt wanneer bepaalde maxima inzake de productie van P_2O_5 en stikstof zijn overschreden. Met het besluit van 20 december 1995 tot uitvoering van artikel 33, § 1, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (vergunningenbesluit) heeft de Vlaamse regering vastgesteld dat die maxima overschreden zijn, zodat de uitzonderingsregeling neergelegd in artikel 33, § 1, inderdaad van toepassing was op het ogenblik dat de bestreden beslissing werd genomen. Deze uitzonderingsregeling is een strengere regeling die het verlenen van vergunningen aan nog restrictievere voorwaarden onderwerpt, juist omdat bepaalde maxima inzake de P_2O_5 en stikstofproductie overschreden zijn. Het in voege treden van een uitzonderingsregeling kan geen afbreuk doen aan de verdere gelding van de gemeenrechtelijke regeling, in die zin dat op basis van de uitzonderingsregeling geen vergunning kan worden verleend daar waar de gemeenrechtelijke regeling zulks verbiedt, zoniet zou de uitzonderingsregeling volledig haar doel voorbijschieten. De uitzonderingsregeling en de gemeenrechtelijke regeling moeten dus cumulatief worden toegepast.

Artikel 11 van het vergunningenbesluit, dat stelt "dat dit besluit (...) niet van toepassing (is) op de vergunningsaanvragen waarvan de datum van ontvankelijkheid en volledigheidsverklaring ligt voor de

inwerkingtreding van dit besluit" kan geen afbreuk doen aan desbetreffend decretaal vastgelegde regels.

In het meststoffendecreet is geen enkele bepaling opgenomen die de Vlaamse regering machtigt af te wijken van de uit dat decreet voortvloeiende datum van inwerkingtreding van artikel 34, § 5, van hetzelfde decreet.

Uit dit alles volgt dat artikel 34, § 5, van het meststoffendecreet onverkort blijft gelden ten aanzien van de beoordeling van verzoekers aanvraag;

2.1.4.4. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord beklemtoont dat verzoeker niet bereid bleek te zijn om, desgewenst bijgestaan door technische deskundigen, de discussie te voeren; dat, inderdaad, uit het weergegeven feitenrelaas en uit de met verzoeker gevoerde briefwisseling blijkt dat verzoeker en zijn raadsman zelf niet tot interactie met het oog op het aanpassen van de vergunningsaanvraag wensten over te gaan en dat zij vooral de verwerende partij er toe wilden brengen het initiatief te nemen om aan verzoeker bij wege van rechtsherstel een vergoeding bij equivalent toe te kennen; dat evenwel die houding niet tegen verzoeker kan worden ingebracht, nu blijkt dat de geplande interactie er niet toe kon leiden aan verzoeker een vergunning toe te staan; dat echter de vraag of verzoeker bij wege van equivalent aanspraak kan maken op een schadevergoeding buiten de bevoegdheid van de Raad van State valt;

2.1.4.5. Overwegende dat uit voorgaande overwegingen volgt dat het eerste middel niet gegrond is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel de schending aanvoert van de motiveringsplicht vervat in artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen; dat hij in essentie

betoogt dat de motivering ondeugdelijk is wat betreft de feitelijke toestand ter plaatse doordat de twee geres- taureerde hoevewoningen binnen een straal van 50 meter waarvan in de bestreden beslissing gewag wordt gemaakt geen woningen zijn "die het woongedeelte uitmaken van een in uitbating zijnde hoeve, maar wel in het agrarisch gebied toegelaten private woningen, die dus in strijd met de vigerende wetgeving werden opgericht of in stand gehouden" en doordat nergens wordt gepreciseerd aan de hand van de kadastrale gegevens of adviezen welke de andere vier en zeventien woningen zijn gelegen op een afstand van 100 tot 200 meter waarnaar in het bestreden besluit wordt verwezen en die vermoedelijk na verzoekers exploitatieaanvraag wederrechtelijk werden opgericht in agrarische zone;

2.2.2. Overwegende dat de verwerende partij ant- woordt als volgt :

- "- het onderscheid tussen het 'weekendverblijf' en een 'permanente woning' moet wel erg gerelati- veerd worden als verzoeker zelf aanhaalt dat de woning aan de Nazarethsesteenweg 93 'aanvankelijk ook een tweede verblijf (was), dat recent werd verkocht en sindsdien als private woning dienst doet';
 - verzoeker betwist de afstand van de inrichting tot enkele (van de 21) woningen die op 100 à 200 m afstand zijn gelegen en suggereert dat deze na zijn vergunningsaanvraag wederrechtelijk zijn opgericht in agrarisch gebied. Het is nochtans duidelijk dat deze betwisting niets verandert aan de milieuhygiënische evaluatie van de inrichting ten aanzien van de twee dichtstbijgelegen woningen en van de andere woningen gelegen binnen voormelde straal van 100 à 200 m.
- Verzoeker toont overigens op geen enkele wijze aan dat één of meerdere van deze woningen wederrechtelijk zouden zijn gebouwd.
- Het tweede middel is derhalve niet gegrond";

2.2.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker stelt dat alleen reeds het feit dat de uitgedrukte motivering verwijst naar een aantal bepalingen uit het meststoffendecreet die op de onderhavige situatie niet van toepassing kunnen zijn, voldoende de ondeugdelijkheid van de aangewende motivering bewijst; dat voor het overige verzoeker vaststelt dat de verwerende partij de opgeworpen feitelijke uitgangspunten, die hij zeer sterk in twijfel had getrokken, niet volledig opheldert, daar zij zich ermee vergenoegt een aantal nuanceringen aan te brengen, en voor het overige de grootste onduidelijkheid te laten voortbestaan;

2.2.4.1. Overwegende dat uit de sub 2.1.4.2. geciteerde overwegingen van het bestreden besluit blijkt dat de weigering mede is gesteund op de onverenigbaarheid van verzoekers aanvraag met het decreet van 20 december 1995 tot wijziging van het meststoffendecreet van 23 januari 1991 en op het besluit van de Vlaamse regering van 20 december 1995 tot uitvoering van de artikelen 33 en 34 van evengenoemd decreet; dat die motieven volstaan om de vergunning van verzoeker te weigeren; dat, zoals reeds bij het eerste middel gezien, de wettigheidskritiek die verzoeker in zijn memorie van wederantwoord op die weigeringsmotieven levert niet in aanmerking kan worden genomen; dat dienvolgens de door verzoeker geuite kritiek op de motivering inzake de plaatselijke gesteldheid dan ook niet dienend is; dat het tweede middel niet gegrond is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker onder verwijzing naar de uiteenzetting bij het tweede middel als derde middel "dwaling omtrent de feiten" en "schending van de zorgvuldigheidsplicht" aanvoert; dat hij ook de "schending van het redelijkheidsbeginsel" aanvoert doordat meer dan 25 jaar na de aanvraag een vergunning wordt geweigerd op grond van subjectieve appreciaties

zoals geur- en lawaaihinder, tevens normen inroepend die in 1973 absoluut onbestaande waren;

2.3.2. Overwegende dat de verwerende partij aangaande de aangevoerde "dwaling omtrent de feiten" verwijst naar haar antwoord bij het tweede middel; dat zij betwist dat de zorgvuldigheidsplicht werd geschonden; dat zij betoogt dat de rechtsgang, de inhoud van vaststellingen en adviezen, en de grondige en uitgebreide motivering van de aangevochten beslissing ten overvloede aantonen dat het dossier met een "scrupuleuze zorgvuldigheid" werd behandeld en beoordeeld; dat wat de aangevoerde schending van het redelijkheidsbeginsel betreft, zij opmerkt dat de bouwvergunningen in eerste aanleg niet door haar werden afgeleverd, dat verzoeker nergens concreet aantoont dat onregelmatige vergunningen werden verleend en dat de toetsing van de aanvraag aan de thans geldende regelgeving en meer bepaald aan het meststoffendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten het onmogelijk maakte om de vergunning te verlenen;

2.3.3. Overwegende dat, in acht genomen het sub 2.2.2.1. gestelde, de aangevoerde onjuiste beoordeling van de vergunningsaanvraag ten overstaan van de omliggende woningen alsmede de beweerde "subjectieve appreciaties zoals geur- en lawaaihinder" de bestreden beslissing niet kan vitiëren; dat, voorts, bij de bespreking van het eerste middel reeds werd gewezen dat de verwerende partij de reglementering diende toe te passen die gold op het ogenblik van de uitspraak en dat die reglementering eraan in de weg stond dat aan verzoeker een exploitatievergunning zou worden toegekend; dat van een miskennis van het redelijkheidsbeginsel dan ook geen sprake kan zijn; dat het derde middel niet gegrond is;

2.4.1. Overwegende dat de verzoekende partij als vierde middel de schending aanvoert van artikel 1 van het eerste aanvullend protocol van het Europees Verdrag

tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (E.V.R.M.); dat zij dat middel als volgt adstrueert :

"Reeds in het arrest nr. 38.802 werd deze schending door de Raad van State aangebracht.

Het kan helaas niet waar zijn dat de handelwijze van verweerster, alweer getuigend van een misprijzen voor wat in de vorige arresten van de Raad van State onverbloemd werd gesteld (zie het eerste middel), geïnspireerd zou zijn door de bedoeling het algemeen belang te beschermen, het milieu te vrijwaren of de goede plaatselijke ordening te garanderen.

De schending van gemeld artikel 1 staat dus vast. Sedert het arrest 38.802, waarin voor het eerst expliciet over deze manifeste schending van het aanvullend protocol bij het EVRM wordt gesproken, zijn alweer meer dan vijf jaren verlopen : het zijn vijf bijkomende verloren jaren voor verzoeker!";

2.4.2. Overwegende dat de verwerende partij daarop volgende repliek geeft :

"De Bestendige Deputatie merkt op dat alleen reeds het feit dat de wetgever (thans de decreetgever), of, in uitvoering van een wettelijk of decretale bepaling en daartoe gemachtigd, de uitvoerende macht een handeling aan vergunning onderwerpt, inhoudt dat deze handeling strijdig kan zijn met het openbaar belang of met andere te beschermen belangen.

Wanneer dan een dergelijke aangevraagde handeling in concreto door alle adviserende instanties en door een unaniem College van Deskundigen, waarvan noch de objectiviteit, noch de sereniteit, noch de deskundigheid kan betwijfeld worden, ongunstig wordt geadviseerd, kan een daarop gesteunde weigering van een vergunning geenszins als een onvoldoende door het algemeen belang ingegeven toezicht op het gebruik van eigendom worden gekwalificeerd";

2.4.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker nog stelt dat de bepalingen van het meststoffendecreet niet konden worden ingeroepen om hem de gevraagde vergunning te weigeren;

2.4.4. Overwegende dat de in artikel 1 van het eerste aanvullend protocol van het E.V.R.M. opgenomen bescherming van het eigendomsrecht niet impliceert dat de overheid geen beperkingen mag stellen aan de

uitoefening van het eigendomsrecht; dat dit blijkt uit het tweede lid van evengenoemd artikel 1, dat luidt :

"De voorgaande bepalingen zullen echter op geen enkele wijze het recht aantasten dat een staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen en boeten te verzekeren";

dat derhalve op die bepaling geen beroep kan worden gedaan om te eisen dat de overheid een exploitatievergunning verleent in strijd met decretale en reglementaire bepalingen die de bescherming van het algemeen belang beogen, zoals te dezen het meststoffendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten; dat, zoals reeds bij de bespreking van het eerste middel gesteld, verzoekers kritiek op de toepassing van de bepalingen van het meststoffendecreet niet in aanmerking kan worden genomen; dat een andere vraag is of de beslissingen die in het verleden werden genomen niet moeten leiden tot de vaststelling dat verzoeker in strijd met voornoemde bepaling op ongeoorloofde wijze in de uitoefening van zijn recht werd beknot en, in bevestigend geval, op welke wijze die beknottening moet worden gesanctioneerd; dat het antwoord op die vraag evenwel buiten de bevoegdheid van de Raad van State valt; dat het vierde middel niet gegrond is;

2.5.1. Overwegende dat verzoeker een vijfde middel ontleent aan machtsafwending; dat hij desbetreffend betoogt :

"Meer dan 25 jaar tracht verzoeker de vergunning te bekomen waar hij meent recht op te hebben.

Meer dan 25 jaar heeft de overheid hem dat belet, en moest de Raad van State steeds opnieuw vaststellen dat de overheid foutief handelde.

Wat voorheen nog een vermoeden kon zijn, is nu een zekerheid :

Wanneer verweerster na de steeds duidelijker arresten van de Raad van State, nog steeds blijft weigeren op gronden en met overwegingen waarvan de onjuistheid reeds tot vervelens toe door de Raad van State werd gesanctioneerd, moet worden besloten dat

verwerende partij andere belangen dient en behartigt dan deze die aan de grondslag liggen van de haar verleende bevoegdheid.

De evolutie die deze zaak na het arrest van 22.06.1995 heeft gekend illustreert duidelijk dat voor verwerende partij het besluit vaststaat dat zij aan verzoeker noch een vergunning, noch een rechtsherstel bij equivalent wil toekennen. Zelfs de dwangsom weigert zij te betalen, en van de zijde van de Minister van Binnenlandse Zaken, die nochtans krachtens art. 36 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State na de vraag van verzoeker zijn tussenkomst voor de tenuitvoerlegging van deze dwangsom moet verlenen, is er allerm minst spontane bereidwillige medewerking te merken.

Het zal voor de Raad van State stilaan duidelijk geworden zijn dat verwerende partij gewoonweg geen rechtsherstel aan verzoeker wil verlenen omdat andere belangen, motieven of invloeden dit nu eenmaal dicteren.

Hoe valt het anders te verklaren :

- dat de ochtend van de hoorzitting van 04.12.1996 in een aantal kranten de vergadering werd aangekondigd, met evenwel de bijkomende commentaar dat enkele bestendige afgevaardigden toen reeds hadden verklaard dat de vergunning hoe dan ook niet zou worden afgeleverd.

Deze affirmaties in de kranten werden nooit door verweerster in een rechtzetting betwist of aangevochten.

- dat na afloop van deze hoorzitting door de gouverneur aan de lokale televisiepers (AVS-nieuws) werd verkondigd dat door de Bestendige Deputatie in het verleden in deze zaak fout werd gehandeld en dat de huidige Deputatie zat geplaagd met deze erfenis van het verleden, terwijl daar toch niet de conclusie van een bereidwillig antwoord op het tegemoetkomend schrijven van 10.12.1996 (hierboven geciteerd) werd uit getrokken.

De enige reactie die op bovenvermelde brief volgde was zelfs een ronduit beledigende kaakslag voor verzoeker : de gouverneur schreef immers op 19.12.1996 : 'Het is evident dat de Bestendige Deputatie geen onderhandelingen over schadevergoedingen van welkdanige aard ook kan in overweging nemen, vermits ons bestuur geen schuldig handelen erkent of kan ten laste gelegd worden'. Het is onnodig eraan te herinneren dat dit uitgedrukte standpunt van de gouverneur haaks staat op de cassatierechtspraak luidens dewelke de administratieve overheid die de nietigverklaarde handeling of beslissing heeft toegepast, een quasi-delictuele fout heeft begaan indien die onwettigheid voortvloeit uit de schending van een wettelijke of reglementaire norm die aan de overheid een welbepaalde verplichting oplegt, voor zover die overheid zich niet kan beroepen op

een onoverkomelijke dwaling bij de interpretatie van de rechtsregel, overmacht of een noodtoestand (Cass. 13 mei 1982, met concl. van Advocaat-generaal J. VELU, J.T. 1982, p. 772-784)

De gouverneur, en samen met hem de bestendige deputatie, zouden toch moeten weten dat inmiddels niet één, maar al te veel annulatiearresten hun consecutieve weigeringsbeslissingen hebben vernietigd : zij kunnen zich ook niet verschuilen achter onwetendheid omtrent de juridische consequenties daarvan, ook op het quasi-delictuele vlak. De juridische diensten van de provincie zullen verweerster daar immers ongetwijfeld hebben kunnen op wijzen.

- dat aan de raadsman van verzoeker wordt gevraagd zijn opmerkingen op het verslag van de vergadering van 10.04.1997 schriftelijk mede te delen, en dat op dezelfde dag van de ontvangst van deze opmerkingen (verstuurd per brief van 29.04.1997 en dus toegekomen op 30.04.1997) reeds de aangevochten weigeringsbeslissing wordt genomen, bevattende 15 bladzijden goed voorbereide en bestudeerde tekst en motivering. Verzoeker kan daaruit alleen maar afleiden dat de opmerkingen enkel voor de formele eerbiediging van de zobeweerde 'interactie' werden ingewacht, maar dat in werkelijkheid het besluit reeds was getroffen en uitgewerkt.

Verzoeker besluit met een passage uit de brief van zijn raadsman aan de Provinciegouverneur dd. 3.04.1997 :

'Het staat zondermeer vast dat aan cliënt rechtsherstel moet worden verleend, en cliënt is dan ook bijzonder teleurgesteld over het feit dat de nieuwe tegemoetkomendheid die hij in zijn brief van 10.12 jl. aan de dag legde alweer volstrekt onbeantwoord is gebleven.

Inmiddels zijn nagenoeg vier nutteloze maanden verstreken. Indien de Deputatie zich bewust zou willen zijn van haar rechtsplicht om aan cliënt rechtsherstel te verlenen, zou zij zoals het een openbaar bestuur past het initiatief kunnen nemen om cliënt in zijn vraag tot vergoeding bij equivalent tegemoet te treden. Zij zou dit desgevallend kunnen doen voor rekening van wie het behoort, en vervolgens de interne discussies t.o.v. andere openbare besturen binnenskamers regelen. Alleen dergelijke handelwijze zou blijf geven van behoorlijk, zorgvuldig en respectvol bestuur jegens een rechtsonderhorige die sedert meer dan 20 jaar aanspraak maakt op de inwilliging van een gerechtvaardigd verzoek, zoals bij herhaling door de diverse annulatie- en schorsingsarresten van de Raad van State werd duidelijk gemaakt.

Onderhavige brief wordt U vanzelfsprekend gericht onder voorbehoud van alle rechten en zonder enige nadelige bekentenis voor cliënt (...)'";

2.5.2. Overwegende dat in haar memorie van antwoord de verwerende partij volgend antwoord verstrekt :

"Verzoeker laat na aan te geven welke belangen de Bestendige Deputatie dan wel heeft gediend en behartigd. De zorgvuldig gevoerde procedure, de onbeantwoord gebleven uitnodiging tot overleg en interactie op basis van een objectief deskundig rapport, de uitermate grondige en deskundige advisering, die diepgaande afweging tonen ten overvloede aan dat dit dossier met uiterste objectiviteit werd behandeld.

De uitlatingen in de pers waar verzoeker naar refereert en waarbij een vroegere fout zou erkend zijn in hoofde van de Bestendige Deputatie, worden volledig voor zijn rekening gelaten en overigens formeel ontkend.

Het blijft overigens de vraag hoe de Bestendige Deputatie op basis van het voorliggende dossier en de uitgebrachte adviezen een voor verzoeker gunstige beslissing zou hebben kunnen motiveren. Het blijft immers een feit dat het opleggen van technische voorzieningen, rekening houdend met de huidige kennis terzake allicht tot een reductie van de geuremissies zou kunnen leiden, maar dat toch nog meerdere woningen met meer dan normale burenhinder zouden worden geconfronteerd. Zelfs het opleggen van zeer geavanceerde maar economisch niet haalbare technieken zou enerzijds nog abnormale burenhinder veroorzaken ten aanzien van de twee dichtstbijgelegen woningen en anderzijds, juist gelet op de economische implicaties, als een verkapte weigering kunnen worden gekwalificeerd.

Los van deze afweging is het eveneens duidelijk geworden dat de Bestendige Deputatie onmogelijk een vergunning kan verlenen zonder de bepalingen van het Mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan te schenden.

Uit het feit dat verzoeker de nadruk legt op een quasi-delictuele fout en in meerdere brieven en tussenkomsten het door de Raad van State vooropgestelde rechtsherstel uitbreidt tot een rechtsherstel bij wijze van equivalent, kan worden afgeleid dat hij eerder dan een vergunning een schadevergoeding nastreeft.

Het bij de Bestendige Deputatie ingestelde beroep kan evenwel slechts tot doel hebben een uitspraak te bekomen over het al dan niet toekennen van een vergunning en niet over het bekomen van enige schadevergoeding";

2.5.3. Overwegende dat verzoeker als volgt repliceert :

"Opdat van machtsafwending sprake zou zijn is niet vereist dat door de verzoekende partij het bewijs zou worden voorgelegd van de belangen die door de verwerende partij daadwerkelijk worden nagestreefd.

Het kan volstaan te bewijzen dat door de verwerende partij niet werd gehandeld vanuit de inspiratie der behartiging van de belangen die ten dezen aan de grondslag van de beslissing moesten liggen.

Verzoekende partij heeft in het annulatieverzoekschrift een aantal elementen opgesomd, die in hun onderlinge samenhang zeker en voldoende aantonen dat verwerende partij van bij de aanvang de bedoeling heeft gehad het resultaat te bereiken dat zij steeds voor ogen houdt, met name het treffen van een weigeringsbeslissing. Dit deed zij evenwel op zeer subtiele wijze, steeds de schijn ophoudend dat het haar uitsluitend erom te doen was de inhoud en de draagwijdte van de vorige annulatiearresten op nauwgezette wijze te eerbiedigen.

Waarom verwerende partij dan nooit bereid werd gevonden - ook vandaag nog steeds niet - met verzoeker een ware dialoog aan te gaan over de vraag die nog steeds ten tafel ligt, is moeilijk anders te verklaren. Deze vraag is zeer eenvoudig als volgt samen te vatten : indien de verwerende partij nog steeds de door verzoeker betwiste mening blijft toegedaan dat het afleveren van de beoogde vergunning hic et nunc zowel de jure als de facto niet meer mogelijk is, dan blijft op haar nog steeds de plicht rusten om een adequaat rechtsherstel aan verzoeker te verlenen. Over dit rechtsherstel moet door de verwerende partij dan een voorstel worden gedaan dat kan worden besproken.

Verwerende partij weigert obstinaat de dialoog daarover aan te gaan.

Kan dan nog worden gesteld dat zij handelt vanuit de behartiging der belangen waarvoor zij als openbare instelling dient in te staan, met nauwgezette eerbiediging van alle elementaire beginselen van behoorlijk bestuur, zorgvuldigheid en goede trouw ?";

2.5.4. Overwegende dat in zijn laatste memorie verzoeker betoogt dat de verwerende partij na "zoveel annulatiearresten, schorsingsarresten en zelfs een dwangsomarrest" haar plicht tot rechtsherstel radicaal blijft negeren en dat de vraag hier is of de Raad van State niet moet vaststellen dat deze houding nog anders

kan worden beoordeeld dan een manifeste uiting van machtsafwending die noodgedwongen tot annulatie moet leiden;

2.5.5. Overwegende dat uit de feitelijke toedracht van de zaak niet blijkt dat de verwerende partij te dezen andere belangen heeft willen dienen dan het algemeen belang; dat verzoeker in essentie het weigeren door de verwerende partij om op vrijwillige basis rechtsherstel te verlenen bij wege van equivalent als een vorm van machtsafwending beschouwt; dat, evenwel, het onderzoek van die grief buiten de bevoegdheid van de Raad van State valt; dat het vijfde middel evenmin gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering tot schorsing, bepaald op zeventuizend frank, komen ten laste van verzoeker.

De kosten van het annulatieberoep, bepaald op zeventuizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op tien juni 1900 negenennegentig, door
de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.